

EPV/GL/2024/07

13. kesäkuuta 2024

Ohjeet

asetuksen (EU) 2023/1114 46 ja 55 artiklan mukaisista
palautumissuunnitelmista

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä eli siitä, miten unionin lainsäädäntöä tulisi soveltaa tietyllä alalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellisia lähtökohtiaan tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Ilmoittamisvaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 13.11.2024, noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita tai muussa tapauksessa syyt niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla olevalla lomakkeella, jonka viitteeksi merkitään "EBA/GL/2024/07". Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamista koskevista muutoksista on ilmoitettava EPV:lle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan EPV:n verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Sisältö

5. Näissä ohjeissa esitetään tarkasti palautumissuunnitelman, joka omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoiden on asetuksen (EU) 2023/1114 46 ja 55 artiklan mukaisesti² laadittava ja jota niiden on ylläpidettävä, muoto ja palautumissuunnitelmassa esitettävät tiedot.

Soveltamisala

6. Näitä ohjeita sovelletaan asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 1 kohdan 6 ja 7 alakohdassa määriteltyjen omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoihin, jäljempänä näissä ohjeissa yhdessä 'liikkeeseenlaskijat'.
7. Näiden ohjeiden mitään kohtia, jotka koskevat palautumissuunnitelman omaisuusreserviä käsittelevää sisältöä, mukaan lukien 29 kohdan 1 ja 3 alakohdat, 30 kohdan 6 ja 7 alakohdat, 31 kohta ja 53 kohta, ei sovelleta sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoihin, joita ei koske asetuksen (EU) 2023/1114 mukainen vaatimus pitää omaisuusreserviä.

Keitä ohjeet koskevat

8. Nämä ohjeet on osoitettu asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 1 kohdan 35 alakohdassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille.
9. Ohjeet on tarkoitettu myös asetuksen (EU) 2023/1114, 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitetuille liikkeeseenlaskijoille, jotka laskevat liikkeeseen
 - a) kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 6 alakohdassa tarkoitettuja omaisuusreferenssitokeneita (omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskijat) tai
 - b) kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa tarkoitettuja sähkörahatokeneita (sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijat).

Määritelmät

10. Ellei toisin mainita, näihin ohjeisiin sisältyvillä termeillä tarkoitetaan samaa kuin asetuksessa (EU) 2023/1114 käytetyillä ja määritellyillä termeillä. Lisäksi näissä ohjeissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/1114, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 150, 9.6.2023, s. 40).

Termi	Määritelmä
'arvon epävakauteen liittyvällä riskillä'	viitataan riskiin siitä, että omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin arvo ei vastaa referenssiomaisuuserän tai -erien markkina-arvoa eli että tokenin ja referenssiomaisuuserän markkina-arvot eroavat toisistaan
'kokonaispalautumisvoimalla'	viitataan kykyyn palautua erilaisista taloudellisista tai muista kuin taloudellisista kriisitilanteista palautumistoimintavaihtoehtojen avulla.
'usean ketjun liikkeeseenlaskulla'	viitataan tilanteeseen, jossa omaisuusreferenssitoken tai sähkörahatoken lasketaan liikkeeseen ja luovutetaan useammalla kuin yhdellä hajautetun tilikirjan teknologialla (DLT:llä) tai vastaavalla teknologialla

3. Täytäntöönpano

Voimaantulopäivä

11. Nämä ohjeet tulevat voimaan 13.11.2024.

4. Omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoiden palautumissuunnitelmat

4.1 Suhteellisuusperiaatteen huomioon ottaminen

12. Sen varmistamiseksi, että palautumissuunnitelmassa annettavat tiedot, palautumissuunnitelman muoto ja toimivaltaisten viranomaisten suunnitelmalle suorittama arviointi vastaavat omaisuusreferenssi- tai sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijan yksilöllistä riskiprofiilia, luonnetta ja liiketoimintamallia sekä toiminnan laajuutta ja monimutkaisuutta, liikkeeseenlaskijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten olisi palautussuunnitelmia laatiessaan tai arvioidessaan otettava huomioon suhteellisuusperiaate.
13. Edellisen kohdan soveltamiseksi liikkeeseenlaskijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten tulisi ottaa huomioon kaikki seuraavat tekijät:
 - a. liikkeeseenlaskijan koko, monimutkaisuus, luonne ja liiketoimintamalli;
 - b. liikkeeseen lasketun omaisuusreferenssitokenin tai sähkörahatokenin luokittelu merkittäväksi asetuksen (EU) 2023/1114 43 ja 44, 56 ja 57 artiklan mukaisesti;
 - c. omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta omaisuusreservin ja itse omaisuusreferenssitokenin koko, volatilitetti, koostumus, keskittymä ja luonne;
 - d. sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoiden osalta vastaanotettujen varojen vakuutena olevan omaisuuden koko, volatilitetti, koostumus ja keskittymä;
 - e. niiden kryptovarapalvelun tarjoajien merkittävyys ja riskiprofiilit, joita käytetään asianomaisen liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskemiin omaisuusreferenssitokeneihin ja sähkörahatokeneihin liittyvien palveluiden tuottamiseen;
 - f. asianomaisen liikkeeseenlaskijan omaisuusreferenssitokenien tai sähkörahatokenien liikkeeseen laskemiseen käyttämien DLT-verkkojen merkittävyys ja riskiprofiilit;
 - g. asianomaiselle liikkeeseenlaskijalle merkittävää tai kriittistä ICT-palvelua tarjoavien kolmansien osapuolten, jotka ovat muita kuin kryptovarapalvelun tarjoajia tai DLT-verkkoja, riskiprofiili.
14. Suhteellisuusperiaatteen soveltamiseksi merkittäviksi luokiteltujen tokenien liikkeeseenlaskijoiden on sovellettava 62 kohdassa esitettyjä vaatimuksia vähintään vuosittain ja sisällytettävä palautumissuunnitelmaan kaikki 29 ja 30 kohdassa esitetyt palautumissuunnitelman indikaattoreiden luokat.

4.2 Palautumissuunnitelman sisältö

15. Palautumissuunnitelmassa tulisi olla kaikki seuraavat osat:

- a) palautumissuunnitelman keskeisten osien tiivistelmä, joka on kuvattu tarkemmin näiden ohjeiden luvussa 4.3
- b) hallintojärjestelmää koskevat tiedot, mukaan lukien palautumissuunnitelman indikaattoreiden ja seurantakynnysarvojen kehys. Nämä tiedot on kuvattu tarkemmin näiden ohjeiden luvussa 4.4
- c) sovellettavien palautumistoimintavaihtoehtojen kuvaus, sisältäen vähintään palautumisskenaarioanalyysin, kuvauksen valmistelevista toimenpiteistä ja tiedot palvelujen säilymisestä, mikä on kuvattu tarkemmin näiden ohjeiden luvussa 4.5
- d) palautumissuunnitelman viestintä- ja tiedonantosuunnitelma, joka on kuvattu tarkemmin näiden ohjeiden luvussa 4.6.

4.3 Tiivistelmä palautumissuunnitelman keskeisistä osista

- 16. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaansa tiivistelmä 15 kohdan b, c ja d alakohdan mukaisista palautumissuunnitelman keskeisistä osista.
- 17. Palautumissuunnitelman keskeisten osien tiivistelmässä liikkeeseenlaskijoiden tulisi myös luotella sen keskeiset muutokset edelliseen toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettuun palautumissuunnitelman versioon nähden ja korostaa niitä.

4.4 Hallintojärjestelmää koskevat tiedot

- 18. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaansa selkeä ja yksityiskohtainen kuvaus palautumissuunnitelman kehittämiseen, ylläpitoon ja täytäntöönpanoon liittyvistä hallintoprosesseista.
- 19. Edellisessä kohdassa tarkoitetuissa hallintojärjestelmää koskevissa tiedoissa tulisi olla vähintään seuraavat seikat:
 - a) suunnitelman laatimisesta, täytäntöönpanosta ja päivittämisestä vastaavien henkilöiden roolit ja tehtävät;
 - b) kuvaus siitä, miten palautumissuunnitelma sopii yhteen liikkeeseenlaskijan sisäisen hallinnon, liiketoimintastrategian ja riskienhallintakehyksen (mukaan lukien riskinottohalua koskeva lausunto) kanssa;
 - c) kuvaus prosesseista ja aikatauluista, joiden mukaan suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti ja sen päivittämiseen vastaamaan tiettyyn tokeniin, liikkeeseenlaskijaan tai liikkeeseenlaskijan ympäristöön vaikuttaviin olennaisiin muutoksiin;

- d) toimintatavat ja menettelyt, jotka ohjaavat palautumissuunnitelman ja sen tarkistusten ja päivitysten hyväksymistä;
- e) eskalointimenettelyjen kuvaus eli ehdot ja edellytykset, joilla varmistetaan tiettyjen palautumissuunnitelmassa esitettyjen palautumistoimintavaihtoehtojen oikea-aikainen toimeenpano. Niihin tulisi kuulua vähintään selkeä kuvaus palautumissuunnitelman käyttöönottoa koskevasta päätöksentekomenettelystä, joka perustuu selkeästi ja yksityiskohtaisesti kuvailtuun eskalointimenettelyyn, jota sovelletaan, kun havaitaan, että palautumissuunnitelman indikaattorin kynnyсарvo on ylitetty tai että niin todennäköisesti tapahtuu lähitulevaisuudessa. Näin voidaan tarkastella ja määrittää, mitä palautumistoimintavaihtoehtoa voi olla tarpeen soveltaa, jotta omaisuusreservin asiaankuuluvia sääntelyn vaatimuksia voidaan jälleen noudattaa tai asianomaiseen tokeniin liittyviä palveluja jatkaa;
- f) määräaika, jonka kuluessa on tehtävä päätös palautumistoimien täytäntöönpanosta, ja ajankohta, johon mennessä asiasta ilmoitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle, sekä ilmoittamisen menetelmät;
- g) kuvaus määrällisistä ja laadullisista indikaattoreista, jotka kuvaavat omaisuusreservin ja varojen määrään, likviditeettiin ja allokaatioon kohdistuvia mahdollisia haavoittuvuuksia, heikkouksia tai uhkia. Liikkeeseenlaskijoiden on ylläpidettävä näitä asetuksen (EU) 2023/1114 mukaisia ja 22–41 kohdassa tarkemmin esitettyjä indikaattoreita jatkuvasti.

20. Jos liikkeeseenlaskijat ovat sopineet kolmansien osapuolten kanssa järjestelyistä, jotka koskevat omaisuusreservin hoitoa ja omaisuusreservin sijoittamista, omaisuusreservin säilyttämistä ja tapauksen mukaan tokenien yleisölle luovutusta asetuksen (EU) 2023/1114 34 artiklan 5 kohdan h alakohdan mukaisesti, niiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaansa selkeä ja yksityiskohtainen kuvaus menetelmistä, jotka ne ovat ottaneet käyttöön vaihtaakseen tietoja, jotta ne voivat varmistaa 37 kohdassa esitetyn eskalointimenettelyn oikea-aikaisen käynnistämisen tilanteessa, jossa joko liikkeeseenlaskija tai asianomainen kolmas osapuoli havaitsee, että palautumissuunnitelman indikaattorin kynnyсарvo on ylittynyt. Liikkeeseenlaskijan olisi myös täsmennettävä palautumissuunnitelmassa, miten tällaisen kolmannen osapuolen kanssa tehdyllä sopimuksella varmistetaan, että tietoja jaetaan oikea-aikaisesti siten, että liikkeeseenlaskija saa tietoonsa, että kynnyсарvo on ylittynyt tai että se todennäköisesti ylittyy lähitulevaisuudessa, jotta se voi ottaa suunnitelman käyttöön oikea-aikaisesti.
21. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi lisäksi varmistaa, että niiden palautumissuunnitelmassa esittämät toimet ovat yhdenmukaisia tieto- ja viestintätekniikan reagointi- ja palautumissuunnitelmaa koskevien vaatimusten sekä muiden asetuksessa (EU) 2022/2554³ säädettyjen tieto- ja viestintätekniikan riskienhallinnan asiaankuuluvien osien kanssa, jos myös näitä vaatimuksia sovelletaan kyseisiin liikkeeseenlaskijoihin.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2554, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta (EUVL L 333, 27.12.2022, s. 1).

Palautumissuunnitelman indikaattorit ja seurantakynnysarvot

22. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi määrittää palautumissuunnitelmassa palautumissuunnitelman indikaattoreita koskeva riittävä kehys, jossa liikkeeseenlaskija voi vahvistaa ennalta määritellyt kriteerit, jotka voivat osoittaa, että seuranta on tihennettävä tai palautumissuunnitelma on otettava käyttöön. Nämä kriteerit tulisi määrittää siten, että liikkeeseenlaskija voi tarvittaessa seurata, eskaloida ja ottaa käyttöön palautumistoimintavaihtoehtoja.
23. Palautumissuunnitelman indikaattoreiden tulisi heijastaa sekä tokenin että liikkeeseenlaskijan erityistä riskiprofiilia ja toimintaympäristöä. Siksi palautumissuunnitelman indikaattorit ja kynnysarvot olisi mitoitettava tokeniin soveltuviksi, lukuun ottamatta omien varojen riittävyyden indikaattoreita, jotka olisi mitoitettava liikkeeseenlaskijaan soveltuviksi sen koon, monimutkaisuuden, luonteen ja liiketoimintamallin perusteella, sekä operatiivisen riskin indikaattoreita ja markkinoiden luottamuksen indikaattoreita, jotka olisi mitoitettava sekä liikkeeseenlaskijaan että tokeniin soveltuviksi.
24. Kun kukin liikkeeseenlaskija arvioi, millaisia indikaattoreita se sisällyttää palautumissuunnitelmiin, sen tulisi ottaa huolellisesti huomioon, millaiset tapahtumat saattavat aiheuttaa sääntelyn vaatimusten rikkomisen, ja laadittava omat indikaattorinsa sisäisen riskinarviointinsa perusteella. Sen vuoksi liikkeeseenlaskijoiden tulisi pitää liitteessä I esitettyä indikaattoriluetteloa havainnollistavana, ja ne voivat valita kunkin luokan indikaattoreista osan tai kaikki.
25. Liikkeeseenlaskijoiden ei pitäisi myöskään rajoittaa palautumissuunnitelmaan valittavia indikaattoreita vain niihin, jotka on lueteltu liitteessä I. Niiden tulisi ennemmin punnita, mitkä indikaattorit olisivat näissä ohjeissa esitettyjen edellytysten perusteella tarkoituksenmukaisimpia ottaa mukaan, vaikka niitä ei olisi mainittu liitteessä I. Näitä voisivat olla esimerkiksi indikaattorit, joista olisi hyötyä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon liittyvien riskien käsittelyssä tai missä tahansa muissa olosuhteissa, jos jollakin asiaankuuluvalla alalla on havaittu ongelmia.
26. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi varmistaa, että palautumissuunnitelman indikaattoreiden luettelo ja niiden kynnysarvon kalibrointi perustuvat liikkeeseenlaskijan sisäiseen riskinarviointiin ja että ne vastaavat aina sen riskinottohalua koskevaa kehystä. Liikkeeseenlaskijan riskinottohalun muutosten tulisi käynnistää palautumisindikaattorien ja -kynnysarvojen luettelon uudelleentarkastelu, jonka tarkoituksena on arvioida, ovatko indikaattorit ja kynnysarvot edelleen tarkoituksenmukaisia riskinottohalun kehukseen tehtävät muutokset huomioiden.
27. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaan se, että palautumissuunnitelman indikaattoreita seurataan riittävän usein, jotta indikaattoreita koskevat tiedot voidaan toimittaa pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle nopeasti. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi myös täsmentää, miten ne aikovat seurata kyseisiä indikaattoreita.
28. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan sekä määrällisiä että laadullisia indikaattoreita. Asettaessaan palautumissuunnitelman määrällisten indikaattorien kynnysarvoja noudattaen asetuksen (EU) 2023/1114 45 artiklan 3 kohdan ja 7 kohdan b alakohdan mukaisesti yleistä riskinhallintakehystään liikkeeseenlaskijoiden tulisi käyttää asteittaisia mittareita ("liikennevalo-lähestymistapa") tiedottaakseen liikkeeseenlaskijan johdolle siitä, että tällainen indikaattorin kynnysarvo saatetaan mahdollisesti saavuttaa.

29. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan ainakin seuraavat palautumissuunnitelman indikaattorien luokat, jotka on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä I (A jakso – ”Kaikkia omaisuusreferenssitokenien tai sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoita vähintään koskevat luokat”), erityisesti:

- 1) likviditeettiriski-indikaattorit, jotka ilmaisevat liikkeeseenlaskijalle omaisuusreservin maksuvalmiusprofiilin mahdollisen tai todellisen heikentymisen;
- 2) operatiivisten riskien indikaattorit, jotka kuvaavat mahdollisia riskejä, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä ja järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista, mukaan lukien oikeudellinen riski. Näitä indikaattoreita kalibroidessaan liikkeeseenlaskijoiden tulisi erityisesti ottaa huomioon taustalla olevan teknologian tyyppi (esimerkiksi luvanvarainen tai muu kuin luvanvarainen hajautettu tilikirja) ja sen monimutkaisuus (esimerkiksi siltojen olemassaolo ja salauksen laatu). Liikkeeseenlaskijoiden tulisi myös ottaa huomioon, että jos käytössä on ainutlaatuinen ja monimutkainen infrastruktuuri tavanomaisen infrastruktuurin sijasta, tämä voi vaikuttaa paitsi siihen, onko se mahdollista korvata, myös siihen, onko saatavilla henkilöitä, jotka osaavat ylläpitää ja korjata sitä. Jos kyseessä on usean ketjun liikkeeseenlasku, liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä kullekin omaisuusreferenssitokenin ja/tai sähkörahatokenin jakeluun käytettävälle hajautetun tilikirjan teknologialle omat indikaattorit;
- 3) luottoriskin / omaisuuserien laadun indikaattorit, joilla mitataan omaisuusreservin omaisuuserien laadun kehitystä;
- 4) referenssiomaisuuseriin liittyvät indikaattorit, joilla mitataan valtavien lunastustoimeksiantojen riskiä, joka voi seurata esimerkiksi vakauden menettämisestä;
- 5) omien varojen riittävyyden indikaattorit, joilla mitataan liikkeeseenlaskijan pääomaposition määrän ja laadun mahdollista heikkenemistä, mukaan lukien asetuksen (EU) 2023/1114 35 artiklassa säädettyjen omien varojen vaatimusten noudattamista. Tällaiset indikaattorit tulisi kalibroida sovellettavien sääntelyn vaatimusten vähimmäistasoa korkeammiksi. Vain sellaisten omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoiden, jotka eivät ole luottolaitoksia, tulisi käyttää omien varojen riittävyyden indikaattoreita.

30. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan myös seuraavat palautumissuunnitelman indikaattoriluokat, jotka on esitetty tarkemmin liitteessä I (B jakso – Muut vähimmäisluokat merkittävien omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoille ja muille liikkeeseenlaskijoille, jotka eivät ilmoita toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaisia perusteluja sille, miksi niitä ei pitäisi sisällyttää suunnitelmaan):

- 6) markkinariski-indikaattorit, jotka ovat seurausta kaikista omaisuusreserviin sisältyvistä positioista, mukaan luettuna volatiliiteetti, joka liittyy kyseisiin referenssiomaisuuseriin;
- 7) keskittymäriski-indikaattorit, joilla korostetaan omaisuusreservin liiallista alttiutta yhdelle vastapuolelle tai toisiinsa sidoksissa olevien vastapuolten joukolle;
- 8) markkinoiden luottamuksen indikaattorit, jotka kuvaavat markkinaosapuolten mahdollista negatiivista käsitystä liikkeeseenlaskijasta tai tokenista, mikä voisi

vaikuttaa liikkeeseenlaskijan mahdollisuutta päästä rahoitus- ja pääomamarkkinoille tai lisätä lunastustoimeksiantoja nopeasti.

31. Edellä esitetystä poiketen muiden kuin merkittävien tokenien liikkeeseenlaskijat vapautetaan sisällyttämistä edellisessä kohdassa esitettyjä indikaattoreiden luokkia palautumissuunnitelman, kunhan ne ilmoittavat toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaiset perustelut sille, että kyseiset luokat eivät ole liikkeeseenlaskijan riskiprofiilin, liiketoimintamallin, koon ja/tai monimutkaisuuden kannalta sopivia tai asianmukaisia.
32. Referenssiomaisuuseriin liittyvien indikaattorien luokassa liikkeeseenlaskijoiden olisi aina sisällytettävä vähintään arvon epävakauteen liittyvän riskin indikaattori, jonka tarkoituksena on kuvata riskiä siitä, että tokenin markkina-arvo eroaa siihen liittyvien referenssiomaisuuserien markkina-arvosta. Arvon epävakauteen liittyvän riskin indikaattoria olisi mitattava tokenin markkina-arvon ja referenssiomaisuuserien markkina-arvon välisenä suhdelukuna, ja sen tulisi aina olla 1 vaihteluvälin sietorajan ollessa enintään 1 %. Jos suhdeluku on vähemmän kuin 1, liikkeeseenlaskijan tulisi käynnistää palautumissuunnitelman mukaiset toimet.
33. Liikkeeseenlaskijoiden olisi esitettävä palautumissuunnitelmassaan toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla selkeä kuvaus siitä, miten palautumissuunnitelman indikaattorien kalibroinnit on määritetty ja miten kynnsarvot ylittyisivät riittävän aikaisin ollakseen tehokkaita.
34. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi kuvata palautumissuunnitelmassa, miten ne seuraavat ja päivittävät säännöllisesti palautumissuunnitelman indikaattoreiden tarkoituksenmukaisuutta ja kynnsarvojen kalibrointia. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi erityisesti täsmentää, miten ne varmistavat, että palautumissuunnitelmaa päivitetään, jos se on tarpeen liikkeeseenlaskijan ja/tai tietyn tokenin taloudellisen ja liiketoiminnallisen tilanteen muuttumisen vuoksi. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan se, että palautumissuunnitelman indikaattorien kynnsarvojen kalibroinnin päivityksistä olisi viipymättä ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja ne olisi selitettävä tälle. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi aina varmistaa, että palautumissuunnitelman indikaattorit ja niiden kynnsarvot vastaava täysin liikkeeseenlaskijoiden riskienhallintakehystä.
35. Liikkeeseenlaskijoiden olisi laadittava palautumissuunnitelman sisältö pitäen mielessä, että palautumistoimintavaihtoehtojen ei tulisi aktivoitua automaattisesti palautumissuunnitelman indikaattorien kynnsarvojen ylittyessä vaan liikkeeseenlaskijan tulisi päättää, otetaanko palautumissuunnitelman käyttöön kynnsarvon ylittyessä ja, jos otetaan, milloin. Palautumissuunnitelman indikaattoreita kalibroidessaan liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava, että tämän päätöksen tekohetki on suunnitelmassa riittävän aikaisessa vaiheessa, jotta toimia voidaan tarvittaessa toteuttaa.
36. Liikkeeseenlaskijoiden olisi esitettävä palautumissuunnitelmassa sisäinen päätöksentekoprosessinsa. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi varmistaa, että tämä prosessi on kohtien 39, 40 ja 41 mukaisesti perusteellinen ja tosiasioihin pohjautuva. Lisäksi liikkeeseenlaskijoiden olisi ilmoitettava palautumissuunnitelmassaan, että riippumatta siitä, päättääkö liikkeeseenlaskija ryhtyä toimiin, se käy avointa ja aktiivista vuoropuhelua toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

37. Jotta palautumissuunnitelman indikaattorien kynnysarvojen ylitykset toimisivat tehokkaina varoituksina, liikkeeseenlaskijoiden olisi vahvistettava palautumissuunnitelmassaan, että ne viipymättä ja kaikissa tapauksissa
- ilmoittavat liikkeeseenlaskijan ylimmälle hallintoelimelle enintään 24 tunnin kuluessa palautumissuunnitelman indikaattorin kynnysarvon ylittymisestä käynnistämällä asianmukaisen eskalointimenettely sen varmistamiseksi, että kaikki ylitykset otetaan huomioon ja tarvittaessa niiden suhteen toteutetaan toimia, ja
 - ilmoittavat toimivaltaiselle viranomaiselle palautumissuunnitelman indikaattorin kynnysarvon ylittymisestä viimeistään 24 tunnin kuluessa sisäisen eskalointimenettelyn käynnistämisestä.
38. Jotta voidaan ottaa huomioon se mahdollisuus, että edellisen kohdan mukaiset määräajat eivät mahdollista liikkeeseenlaskijan reagointia kynnysarvon ylittymiseen oikea-aikaisesti, liikkeeseenlaskijoiden tulisi määrittää kyseisten toimien täytäntöönpanolle määräaika, joka on niiden toiminnan erityispiirteiden, omaisuusreservin koon ja monimutkaisuuden kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukainen. Edellisessä kohdassa määritettyjä määräaikoja ei tulisi missään tapauksessa pidentää.
39. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi täsmentää palautumissuunnitelmassa, että jos palautumissuunnitelman indikaattorin kynnysarvo ylittyy, liikkeeseenlaskijan ylimmän hallintoelimen on arvioitava tilannetta, päätettävä palautumissuunnitelman käyttöönoton käynnistämisestä ja ilmoitettava asiasta viipymättä toimivaltaisille viranomaisille. Liikkeeseenlaskijoiden olisi myös sisällytettävä palautumissuunnitelmaan, että palautumissuunnitelman käyttöönottoa koskeva päätös kattaa toteutettavien palautumistoimien tyypin.
40. Liikkeeseenlaskijoiden olisi myös täsmennettävä, että edellisessä kohdassa tarkoitetun päätöksen olisi perustuttava kynnysarvon ylittymiseen liittyvien olosuhteiden perusteltuun analyysiin.
41. Liikkeeseenlaskijoiden olisi kuvattava palautumissuunnitelmassa, että jos ne päättävät toteuttaa palautumissuunnitelman mukaisia toimia, toimivaltaiselle viranomaiselle toimitetaan ilman aiheutonta viivytystä toimitasuunnitelma, joka perustuu tässä stressitilanteessa käytettävien uskottavien ja toteuttamiskelpoisten palautumistoimintavaihtoehtojen luetteloon, sekä suunniteltu aikataulu, jossa kynnysarvon ylittyminen korjataan. Palautumissuunnitelmaan tulisi myös sisältyä se, että jos toimia ei päätetä toteuttaa, toimivaltaiselle viranomaiselle toimitetaan selvitys, jossa esitetään selkeästi syyt tälle ja tarvittaessa osoitetaan, miten tietyn tyyppisten indikaattorien ja niiden kynnysarvojen ylittymisen korjaaminen on mahdollista ilman palautumistoimia.

4.5 Palautumistoimintavaihtoehdot

42. Liikkeeseenlaskijoiden olisi esitettävä palautumissuunnitelmassaan joukko palautumistoimintavaihtoehtoja, jotka on räätälöity liikkeeseenlaskijan liiketoimintamallin ja liikkeeseen lasketun omaisuusreferenssi- tai sähkörahatokenin luonteen mukaan.
43. Asetuksen (EU) 2023/1114 46 artiklassa säädettyjen palautumistoimintavaihtoehtojen osalta liikkeeseenlaskijoiden tulisi noudattaa seuraavaa:

- a) palautumissuunnitelmassa olisi vahvistettava lunastuksista perittävien likviditeettimaksujen enimmäismäärä ja määritettävä, miten toimenpiteen kestosta tiedotetaan yleisölle;
- b) määrittäessään lunastuksista perittävien likviditeettimaksujen enimmäismäärää liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava, että tätä palautumistoimintavaihtoehtoa ei käytetä keinona lisätä liikkeeseenlaskijan likviditeettivaroja tokenien haltijoiden kustannuksella. Liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava, että tätä palautumistoimintavaihtoehtoa sovelletaan vain tilapäisesti kriisivaiheen aikana ja että sen ainoana tarkoituksena on vähentää lunastustoimeksiantoja ja samalla vakauttaa tokenin arvo;
- c) palautumissuunnitelmassa olisi asetettava erilaiset määrälliset rajoitukset yhden työpäivän aikana lunastettavalle tokenien lukumäärälle tai määrälle. Nämä rajoitukset olisi määriteltävä palautumissuunnitelman indikaattorin kynnysarvojen ylittymisen vakavuuden perusteella, ja ne olisi asetettava sekä kokonaismäärälle (esimerkiksi prosenttiosuutena kaikkien liikkeeseen laskettujen tokenien määrästä) että lompakkokohtaisesti;
- d) palautumissuunnitelmassa olisi esitettävä, mihin muihin korjaaviin toimenpiteisiin liikkeeseenlaskija ryhtyy sen jälkeen, kun se on keskeyttänyt lunastukset. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaansa, että ne ottavat huomioon, että lunastusten keskeyttäminen voi vaikuttaa kielteisesti niiden maineeseen ja tokenien haltijoiden luottamukseen ja aiheuttaa sen, että lunastustoimeksiantojen määrä kasvaa keskeytyksen päätyttyä. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaansa se, että ne harkitsevat erityisesti keskeytyksen päättämiseen liitettäviä muita toimenpiteitä, kuten esimerkiksi likviditeettimaksuja tai rajoituksia päivittäin lunastettavien tokenien määrälle;
- e) liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan tieto siitä, miten ne aikovat palauttaa sääntelyvaatimusten noudattamisen ja tiedottaa markkinoille selkeästi seuraavista vaiheista.

44. Asetuksen (EU) 2023/1114 46 artiklassa lueteltujen palautumistoimintavaihtoehtojen lisäksi liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä suunnitelmaan vähintään yksi palautumistoimintavaihtoehto, joka vahvistaisi pääomapositiota, ja toinen, jonka tarkoituksena on parantaa liikkeeseenlaskijan likviditeettiasemaa. Liitteessä III on mahdollisten palautumistoimintavaihtoehtojen luettelo, joka ei kuitenkaan ole tyhjentävä.

45. Palautumissuunnitelmaan olisi myös sisällytettävä yksityiskohtaiset tiedot mahdollisista valmistelevista toimenpiteistä, joita liikkeeseenlaskijan olisi toteutettava palautumissuunnitelman täytäntöönpanon helpottamiseksi tai sen tehokkuuden parantamiseksi, kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulu sekä kuvaus mahdollisista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen palautumissuunnitelmassa yksilöityjen palautumistoimintavaihtoehtojen tehokkaan täytäntöönpanon esteiden poistamiseksi.

46. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaan jokaisen palautumistoimintavaihtoehdon osalta toteutettavuuden arviointi, joka kattaa vähintään seuraavat seikat:

- a) palautumistoimintavaihtoehtoon liittyvien riskien arviointi, joka perustuu, jos mahdollista, palautumistoimintavaihtoehdon tai vastaavan toimenpiteen täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin ja
 - b) selvitys ja kuvaus mahdollisista olennaisista esteistä palautumistoimintavaihtoehdon tehokkaalle oikea-aikaiselle täytäntöönpanolle sekä kuvaus siitä, missä määrin ja miten nämä esteet voitaisiin poistaa.
47. Lisäksi liikkeeseenlaskijoiden olisi esitettävä kunkin palautumistoimintavaihtoehdon osalta, miten toiminnan jatkuminen varmistetaan kyseisen vaihtoehdon täytäntöönpanon yhteydessä. Tähän tulisi sisällyttää selvitys sisäisistä toiminnoista (esimerkiksi tietotekniikkajärjestelmät, toimittajat ja henkilöresurssien toiminnot) ja liikkeeseenlaskijan mahdollisuudesta käyttää kolmansien osapuolten keskeisiä palveluja, jotka ovat sen toimintojen tavanomaisen toteuttamisen kannalta olennaisia.
48. Palautumistoimintavaihtoehtojen uskottavuuden osoittamiseksi liikkeeseenlaskijoiden olisi esitettävä määrällistä ja laadullista näyttöä, joka tukee kunkin vaihtoehdon odotettuja hyötyjä. Palautumissuunnitelmassa olisi kaikissa tapauksissa esitettävä yksityiskohtaisesti vähintään liitteessä II luetellut seikat.
49. Liikkeeseenlaskijoiden, jotka harjoittavat myös muuta liiketoimintaa kuin omaisuusreferenssitokenien ja/tai sähkörahatokenien liikkeeseenlaskua, tulisi arvioida näiden muiden liiketoimintojen vaikutukset kokonaispalautumiskapasiteettiinsa ja sisällytettävä palautumissuunnitelmaan se, että ne toteuttavat asianmukaisimmat toimenpiteet, joilla varmistetaan asetuksen (EU) 2023/1114 46 ja 55 artiklan noudattaminen.
50. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaansa se, miten ne aikovat seurata palautumistoimintavaihtoehtojen täytäntöönpanoa varmistaakseen, että palautumissuunnitelman täytäntöönpano todennäköisesti palauttaa omaisuusreserviin sovellettavien sääntelyvaatimusten noudattamisen.
51. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaan täytäntöönpanovaihetta varten suunniteltu prosessi, johon kuuluu aina avoin ja aktiivinen vuoropuhelu toimivaltaisen viranomaisen kanssa, jotta voidaan varmistaa asetuksen (EU) 2023/1114 47 ja 55 artiklan mukainen liikkeeseenlaskijan hallitun lunastussuunnitelman täytäntöönpanon sujuva siirtymä, jos käy selväksi, että omaisuusreserviin sovellettavien sääntelyvaatimusten noudattamista ei voida palauttaa.

Palautumisen skenaariot

52. Liikkeeseenlaskijoiden olisi varmistettava, että ne esittävät palautumissuunnitelmissaan riittävän määrän skenaarioita, jotka ovat luonteeltaan riittävän erilaisia, jotta ne mahdollistavat monenlaisista häiriöistä selviytymisen.
53. Palautumissuunnitelmiaan laatiessaan liikkeeseenlaskijoiden on käytettävä rahoitusjärjestelmän laajuisia kriisiskenaarioita ja/tai epäsystemaattisia rahoitusvaikeusskenaarioita ja/tai muita kuin taloudellisia kriisiskenaarioita (kuten palveluihin liittyviä kriisejä) testatakseen palautumisen suunnitteluvalmiuksiaan. Palautumisen suunnittelussa käytettävät skenaariot olisi suunniteltava siten, että liikkeeseenlaskijan omaisuusreserviin sovellettavien vaatimusten noudattaminen uhkaa vaarantua, jos

liikkeeseenlaskija ei toteuta palautumistoimenpiteitä ajoissa. Kunkin liikkeeseenlaskijan olisi määritettävä skenaarioiden lukumäärä ja monimutkaisuus ottaen huomioon luvun 4.1 mukainen suhteellisuusperiaate.

Palvelujen säilyminen

54. Liikkeeseenlaskijoiden on esitettävä palautumissuunnitelmassa, miten ne aikovat palauttaa toimintonsa nopeasti ja täyttää velvollisuutensa tapahtumissa, jotka aiheuttavat merkittävän toimintojen häiriytymisen riskin. Liikkeeseenlaskijoiden olisi myös lueltava palautumissuunnitelmassa palvelut, jotka ne aikovat liiketoimintamallinsa perusteella säilyttää, ja esitettävä yksityiskohtaisesti, miten ne varmistavat omaisuusreferenssi- ja sähkörahatokeneihin liittyvien palvelujen säilymisen. Säilytettävien palvelujen luetteloon tulisi sisältyä ainakin tokenien liikkeeseenlaskuun ja lunastukseen liittyvät palvelut. Jos palautumistoimintavaihtoehtojen täytäntöönpano voi vaikuttaa kielteisesti liikkeeseenlaskijan kykyyn tarjota jotakin yksilöityä palvelua, palautumistoimintavaihtoehtojen kuvauksessa olisi esitettävä, miten liikkeeseenlaskija aikoo varmistaa kyseisten palvelujen jatkuvuuden palautumissuunnitelmaa täytäntöönpanessa.
55. Liikkeeseenlaskijoiden, jotka käyttävät euromääräisiä maksujärjestelyjä – siten kuin ne on määriteltty Eurojärjestelmän sähköisten maksuvälineiden yleisvalvontaa koskevassa puitekirjassa (PISA-puitekirjassa) – tulisi varmistaa, että palautumissuunnitelmassa esitetyt palautumistoimenpiteet vastaavat PISA-puitekirjassa esitettyjen periaatteiden noudattamisen jatkuvaa ylläpitämistä koskevaa tavoitetta.
56. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi lisäksi varmistaa, että niiden palautumissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät vaikuta kohtuuttomasti niiden kanssa tekemisissä olevien kryptovarapalvelun tarjoajien⁴ kykyyn noudattaa asetusta (EU) 2022/2554.

4.6 Viestintä- ja tiedonantosuunnitelma

57. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi sisällyttää palautumissuunnitelmaan viestintä- ja tiedonantosuunnitelma, jossa esitetään, miten liikkeeseenlaskija aikoo tiedottaa tokenien haltijoille ja muille sidosryhmille, kuten yleisölle, palautumistoimintavaihtoehtojen täytäntöönpanosta. Viestintä- ja tiedonantosuunnitelmassa tulisi myös olla tehokkaita ehdotuksia mahdollisten negatiivisten markkinareaktioiden hallitsemiseen.
58. Viestintä- ja tiedonantosuunnitelmassa tulisi selventää, miten liikkeeseenlaskija aikoo tiedottaa
- a) sisäisesti, erityisesti henkilöstölle, työpaikkaneuvostoilta ja mahdollisille muille henkilöstön edustajille
 - b) tarpeen mukaan ulkoisesti, erityisesti tokenien haltijoille, osakkeenomistajille ja muille sijoittajille, toimivaltaisille viranomaisille, rahoitusmarkkinoille ja rahoitusmarkkinainfrastruktuureille, muille vastapuolille ja suurelle yleisölle.

⁴ Tässä viitataan kryptovarapalvelun tarjoajiin, jotka tarjoavat säilytyspalveluja tai vaihtopalveluja, joilla omaisuusreferenssitokeneita voi muuntaa fiat-valuutoiksi ja päinvastoin. Liikkeeseenlaskijan toteuttamat elvytystoimet eivät saisi vaarantaa kryptovarapalvelun tarjoajien kykyä noudattaa finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä annettua asetusta.

59. Viestintä- ja tiedonantosuunnitelmassa liikkeeseenlaskijoiden tulisi myös esittää, miten ne varmistavat tokeneihin liittyvien palvelujen säilymisen. Lisäksi niiden on annettava odotettavissa olevat määräajat, joiden kuluessa niiden toiminta palautuu ja niille asetetut velvoitteet täytetään. Viestintä- ja tiedonantosuunnitelmassa olisi myös varauduttava tilanteisiin, joissa on epätodennäköistä, että liikkeeseenlaskija kykenee palauttamaan toimintansa tai täyttämään velvoitteensa, mikä johtaa liikkeeseenlaskijan lunastussuunnitelman käyttöönottoon.
60. Viestintä- ja tiedonantosuunnitelmassa olisi esitettävä viestintäkanavat (ja niiden yhdistelmä) sekä strategiat, joita liikkeeseenlaskija aikoo käyttää palautumisvaiheessa. Tässä liikkeeseenlaskijoiden olisi otettava huomioon, että
- a) eri sidosryhmillä voi olla erilaisia viestintätarpeita
 - b) sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille saattaa olla tarpeen tiedottaa asiasta eri vaiheissa
 - c) erilaiset palautumistoimintavaihtoehdot voivat edellyttää erityisiä viestintästrategioita.

4.7 Palautumissuunnitelman muoto ja ylläpito

61. Liikkeeseenlaskijoiden olisi laadittava palautumissuunnitelmansa selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä. Palautumissuunnitelman on oltava täydellinen, itsestään selvä ja täsmällinen, ja sen on sisällettävä vähintään kaikki näissä ohjeissa luetellut tiedot.
62. Liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaansa tieto siitä, että siinä annetut tiedot päivitetään säännöllisesti ja vähintään aina silloin, kun liikkeeseenlaskijan ja/tai liikkeeseen lasketun tokenin liiketoiminnassa tai taloudellisessa profiilissa tapahtuu olennaisia muutoksia. Suunnitelman tarkistuksesta tai päivittämisestä olisi ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheetonta viivytystä. Merkittävien tokenien liikkeeseenlaskijoiden olisi sisällytettävä palautumissuunnitelmaansa tieto siitä, että ne päivittävät siinä annetut tiedot vähintään kerran vuodessa.

4.8 Palautumisen suunnitteluun liittyvien eri velvoitteiden välinen vuorovaikutus

Useat saman tokenin liikkeeseenlaskijat ja liikkeeseenlaskijat, jotka tarjoavat yleisölle kahta tai useampaa tokenia

63. Kun samaan omaisuusreferenssitokenia tai sähkörahatokenia laskee liikkeeseen useampi liikkeeseenlaskija, kaikkien liikkeeseenlaskijoiden on sisällytettävä palautumissuunnitelmaansa se, miten ne varmistavat kyseisten palautumissuunnitelmien tehokkaan koordinoinnin. Liikkeeseenlaskijoiden tulisi erityisesti vahvistaa palautumissuunnitelmassaan aiheelliset toimenpiteet, joilla ne pyrkivät varmistamaan, että
- a) palautumissuunnitelman indikaattorit sopivat mahdollisimman hyvin yhteen

- b) tokeneihin liittyvien palautumissuunnitelman indikaattoreiden kynnysarvot asetetaan samalle tasolle
 - c) kussakin suunnitelmassa esitetyt palautumistoimintavaihtoehdot ovat keskenään johdonmukaisia
 - d) kunkin palautumissuunnitelman käyttöönotosta ja täytäntöönpanosta sovitaan ja niitä koordinoidaan kaikkien liikkeeseenlaskijoiden kesken
 - e) yhden liikkeeseenlaskijan täytäntöönpanemat tietyt palautumistoimintavaihtoehdot eivät vaikuta kohtuuttomasti muiden liikkeeseenlaskijoiden muiden palautumistoimintavaihtoehtojen täytäntöönpanoon
 - f) palautumissuunnitelmat toteutetaan siten, että kaikkia tokenien haltijoita kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.
64. Mitä tulee muotoon, liikkeeseenlaskijoiden, jotka tarjoavat yleisölle vähintään kahta tokenia, tulisi laatia jokaista liikkeeseen laskemaansa omaisuusreferenssi- tai sähkörahatokenia varten palautumissuunnitelma ja kalibroida tokenkohtaiset palautumissuunnitelman indikaattorit ja kynnysarvot.
65. Toimivaltaisten viranomaisten olisi harkittava, tulisiko liikkeeseenlaskijoiden, jotka tarjoavat yleisölle vähintään kahta tokenia, laadittava kullekin liikkeeseen lasketulle tokenille oma erillinen palautumissuunnitelma vai yksi palautumissuunnitelma, joka on jaettu erillisiin osiin, joissa kussakin esitetään tokenkohtaisia tekijöitä. Jälkimmäistä vaihtoehtoa ei tulisi soveltaa, jos yhtä tokenia laskee liikkeeseen useampi liikkeeseenlaskija.
66. Liikkeeseenlaskijoiden, jotka tarjoavat yleisölle vähintään kahta tokenia, olisi varmistettava ainakin, että
- a) liikkeeseenlaskijaan liittyvät palautumissuunnitelmien indikaattorit ovat johdonmukaisia ja vastaavat kynnysarvot on asetettu samalle tasolle
 - b) kullekin tokenille asetetut palautumistoimintavaihtoehdot eivät ole ristiriidassa keskenään
 - c) yhden palautumissuunnitelman käyttöönotto ja täytäntöönpano eivät vaikuttaisi kielteisesti muiden palautumissuunnitelmien käyttöönottoon ja täytäntöönpanoon
 - d) minkään palautumistoimintavaihtoehdon täytäntöönpano ei haittaa muihin liikkeeseen laskettuihin tokeneihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Liikkeeseenlaskijat, joihin sovelletaan muita EU:n alakohtaisen lainsäädännön mukaisia palautumisen suunnitteluvaihtoehtoja

67. Jos liikkeeseenlaskija on luottolaitos tai sijoituspalveluyritys, jonka on laadittava direktiivin 2014/59/EU⁵ mukainen elvytysuunnitelma, edellyttäen, että asiasta on etukäteen sovittu asetuksen (EU) 2023/1114 ja direktiivin 2014/59/EU mukaisesti nimettyjen toimivaltaisten viranomaisien kanssa ja että direktiivissä 2014/59/EU säädettyjä salassapitovaatimuksia koskevia vaatimuksia noudatetaan, tämä liikkeeseenlaskija
- a) voi sisällyttää direktiivin 2014/59/EU mukaisesti laadittuun ja hyväksyttyyn elvytysuunnitelmaan (pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin perustuva elvytysuunnitelma) liitteen, jossa on kaikki näissä ohjeissa määritetyt tiedot ristiviittauksina elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin perustuvan elvytysuunnitelman asiaankuuluviin osiin, jotka soveltuvat näiden ohjeiden lukujen 4.2–4.6 noudattamiseen, ja/tai uusina näiden ohjeiden noudattamiseksi lisättyinä kohtina tai tietoina;
 - b) ne liikkeeseenlaskijat, jotka valitsevat edellä a alakohdassa esitetyn vaihtoehdon, olisivat velvoitettuja toimittamaan asetuksen (EU) 2023/1114 mukaisen palautumissuunnitelman, joka on laadittu edellä a kohdassa tarkoitetun liitteen muodossa, asetuksen (EU) 2023/1114 mukaisesti nimetyille toimivaltaiselle viranomaiselle. Liikkeeseenlaskijan tulisi myös selkeästi yksilöidä selonteossa/sisällysluettelossa elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin perustuvan elvytysuunnitelman nimenomaiset osat ja sivut, joihin näissä ohjeissa määritetyt tiedot sisältyvät.
68. Edellistä kohtaa ei sovelleta luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin, jotka ovat merkittävien omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskijoita.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).

Liite I – Luettelo palautumissuunnitelman indikaattoreiden vähimmäisluokista ja havainnollistava luettelo palautumissuunnitelman indikaattoreista

Luettelo vähimmäisluokista ja palautumissuunnitelman indikaattorien luettelo, joka ei ole tyhjentävä	
A. Kaikkia omaisuusreferenssitokenien tai sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoita vähintään koskevat luokat	
Luokka 1. Likviditeettiriski-indikaattorit	
a)	Avistatalletukset luottolaitoksissa ja (tapauksen mukaan) keskuspankeissa / päivittäin lunastettu määrä (edeltävän viiden päivän keskiarvo)
b)	Avistatalletukset luottolaitoksissa ja (tapauksen mukaan) keskuspankeissa + takaisinmyyntisopimukset, jotka voidaan irtisanoa yhden työpäivän irtisanomisajalla + erittäin likvidit rahoitusvälineet / korkein päivän aikana lunastettu määrä viimeisen kolmen kuukauden ajalta
c)	Avistatalletukset luottolaitoksissa ja (tapauksen mukaan) keskuspankeissa + takaisinmyyntisopimukset, jotka voidaan irtisanoa viiden työpäivän irtisanomisajalla + erittäin likvidit rahoitusvälineet / viiden sellaisen päivän määrien summa, jolloin lunastettu määrä on ollut korkeimmillaan viimeisen kahdentoista kuukauden ajalta
d)	Avistatalletukset luottolaitoksissa ja (tapauksen mukaan) keskuspankeissa + takaisinmyyntisopimukset, jotka voidaan irtisanoa yhden työpäivän irtisanomisajalla + erittäin likvidit rahoitusvälineet / suurin päivän aikana (x ⁶) suurimmille tokenin haltijoille lunastetun määrän summa kolmen viimeisen kuukauden ajalta
e)	Päivittäinen nettovirta eli liikkeeseenlasketut tokenit – lunastetut tokenit (edellisen viiden päivän keskiarvo)
Luokka 2. Operatiivisten riskien indikaattorit	
a)	Kaikki poikkeamat, jotka häiritsevät merkittävästi liikkeeseenlaskijan palvelujen tavanomaista toimintaa tai sen liiketoiminnan jatkuvuutta (esim. pitkittynyt käytön keskeytyminen, joka vaikuttaa tietotekniikkajärjestelmiin tai tokenien toimitusjärjestelmiin; infrastruktuurin toimintahäiriöt, mukaan lukien hajautetun tilikirjan teknologian toimintahäiriöt; riskit, jotka

⁶ Suurimpien tokenien haltijoiden määrä ottaen huomioon näissä ohjeissa esitetyt periaatteet. On myös mahdollista käyttää useita indikaattoreita, joista jokaisella on eri määrä suurimpia tokenien haltijoita, jos tämä sopii paremmin niiden riskinhallintakäytäntöihin.

aiheutuvat eri infrastruktuurien yhteentoimivuudesta esimerkiksi siltojen kautta), myös silloin, kun ne aiheutuvat kolmannen osapuolen palveluntarjoajasta.
b) Palautumisaikatavoite (eli pisin hyväksyttävä aika, jonka tuotteen tai järjestelmän palautuminen saa kestää).
c) Avainhenkilöstön irtisanoutumisen tai pitkäaikaisen poissaolon alkamisesta kulunut enimmäisaika
d) Minkä tahansa sääntelyvaatimuksen rikkominen tai odotettavissa oleva rikkominen
e) Oikeudellinen riski
Luokka 3. Luottoriskin / omaisuuserien laadun indikaattorit
a) Erittäin likvidit rahoitusvarat, joihin liittyy arvon alentumisen indikaattoreita (esim. kansainvälisen tilinpäätösstandardin 9 mukaisia luottolaadun heikkenemisen indikaattoreita) / omaisuusreservi
b) Asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan mukaisen liikkeeseenlaskijan riskinottohalukkuuden mukaan alhaisimman luottokelpoisuusluokituksen omaaviin luottolaitoksiin sijoitettuina talletuksina pidettävän omaisuusreservin kokonaismäärä / omaisuusreserviin sisältyvät pankkitalletukset
c) Vajaus ylivakuuden vähimmäistasosta (asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun mukaisesti)
d) Keskeisten vastapuolten (esim. luottolaitoksen, jossa on liikkeeseenlaskijan talletus) luottokelpoisuusluokituksen kielteinen muutos
Luokka 4. Referenssiomaisuuserien indikaattorit
a) Arvon epävakautteen liittyvä riski, joka mitataan tokenin markkina-arvon ja referenssiomaisuuserien markkina-arvon välisenä suhteena
b) Sääntelymuutokset, jotka vaikuttavat kielteisesti referenssiomaisuuseriin
c) Markkinoiden, joilla referenssiomaisuuseriä vaihdetaan, likviditeetin jäädyttäminen tai merkittävä kielteinen muutos
Luokka 5. Omien varojen riittävyyden indikaattorit
a) Omien varojen indikaattori
B. Muut vähimmäisluokat merkittävien omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokenien liikkeeseenlaskijoille ja muille liikkeeseenlaskijoille, jotka eivät ilmoita toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaisia perusteluja sille, miksi niitä ei pitäisi sisällyttää suunnitelmaan
Luokka 6. Markkinariski-indikaattorit
a) Suhdeluku "omaisuusreservien markkina-arvon päivittäinen muutos / (x ⁷) edellisen päivän keskiarvo"
b) Suhdeluku "Omaisuusreservin volatiliteetti / referenssiomaisuuserien volatiliteetti"
c) Herkkyys omaisuusreservien korkotason muutoksille

⁷ Päivien lukumäärä ottaen huomioon näissä ohjeissa esitetyt periaatteet. On myös mahdollista käyttää useita indikaattoreita, joista kullakin on eri aikahorisontti, jos tämä sopii paremmin niiden riskinhallintakäytäntöihin.

d) Suhdeluku "Omaisuusreservin riskiarvo / liikkeeseenlaskijan omat varat"
Luokka 7. Keskittymäriski-indikaattorit
a) Suhdeluku "Viiden suurimman vastapuolen hallussa olevien tokenien arvo / liikkeeseen laskettujen tokenien kokonaisarvo"
b) Suhdeluku "(Talletus yksittäisessä pankkiryhmässä + yhden vastapuolen liikkeeseen laskemat arvopaperit) / keskittymän enimmäisraja ⁸ "
c) Luottolaitoksissa olevien talletusten keskittyneisyysaste / talletusten enimmäiskeskittyneisyysaste
Luokka 8. Markkinoiden luottamuksen indikaattorit
a) Kielteinen uutisointi ⁹ liikkeeseenlaskijasta tai liikkeeseen lasketuista tokeneista
b) Keskeisiä vastapuolia (esim. säilytyspalvelujen tarjoaja tai pankit, joilla on merkittävä määrä talletuksista) koskevat kielteiset uutiset tai kielteinen näkyvyys tiedotusvälineissä
c) Palautumissuunnitelman indikaattorien kynnysarvojen ylittyminen tai odotettavissa oleva ylittyminen suhteessa mihin tahansa muuhun liikkeeseen laskettuun tokeniin
d) Olennaiset muutokset tokenin avulla suoritettujen maksujen frekvenssissä tai määrässä sekä tokenien käytössä maksuvälineenä
e) Liikkeeseenlaskijan tai liikkeeseenlaskijan keskeisten edustajien maineen heikentyminen
f) Lunastustoimeksiantojen äkillinen lisääntyminen
g) Tokenien liikkeeseenlaskun äkillinen väheneminen

⁸ Asetuksen (EU) 2023/1114 36 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

⁹ Uutisointiin luetaan sosiaaliset verkostot ja erikoistuneet blogialustat.

Liite II – luettelo kunkin palautumistoimintavaihtoehdon kuvaukseen sisällytettävistä seikoista

1. Palautumistoimintavaihtoehtojen kuvaukseen sisällytettävät seikat:

- a) tiivistelmä asiaa koskevista olennaisista seikoista
- b) palautumistoimintavaihtoehdon kuvaus
- c) yleiskatsaus kunkin palautumistoimintavaihtoehdon perustana oleviin keskeisiin oletuksiin
- d) arvio palautumistoimintavaihtoehdon toteuttamisen strategisista vaikutuksista
- e) arvio taloudellisesta vaikutuksesta tavanomaisissa ja stressikausien markkinaolosuhteissa
- f) palautumistoimintavaihtoehdon mahdolliset kielteiset seuraukset
- g) tehokkaan täytäntöönpanon aikataulu, mukaan lukien tarvittavien toimien toteuttamisen odotettu aikataulu
- h) mahdollinen riippuvuus tehokkaaseen täytäntöönpanoon tarvittavista ulkopuolisista vastapuolista
- i) vastavuoroinen poissulkevuus – ovatko jotkin palautumistoimintavaihtoehdot toisensa poissulkevia
- j) keskinäiset riippuvuussuhteet – voisiko yhden palautumistoimintavaihtoehdon käyttöönotto vaikuttaa toisen vaihtoehdon myöhempään tai samanaikaiseen täytäntöönpanoon
- k) toiminnalliset näkökohdat, kuten hyväksyntävaatimukset ja valmius toteuttaa vähintään kaksi palautumistoimintavaihtoehtoa samanaikaisesti
- l) arvio tehokkaan täytäntöönpanon mahdollisista rajoitteista. Tämä arviointi on erityisen olennainen asetuksen (EU) 2023/1114 46 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtojen osalta
- m) viestintästrategia, jolla tokenien haltijoille tiedotetaan kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaikuttaa heihin haitallisesti.

Liite III – Liikkeeseenlaskijoiden palautumissuunnitelmissa mahdollisten käytettävissä olevien palautumistoimintavaihtoehtojen luettelo, joka ei ole tyhjentävä

1. Pääoman hankinta.
2. Lisärahoituksen korotus.
3. Pääsy keskuspankkien tavanomaisiin järjestelyihin, jos ne ovat hyväksyttäviä.
4. Omaisuusreservin koostumuksen muuttuminen ja/tai riskialttiuden vähentäminen.
5. Kolmansiin osapuoliin kuuluvan palveluntarjoajan (esim. kryptovarapalvelun tarjoajan) vaihtaminen.
6. Omaisuusreservin arvon kattavien taloudellisten takuiden hankkiminen luottolaitokselta tai vakuutusyhtiöltä.
7. Liiketoiminnan myynti.
8. Fuusio toisen liikkeeseenlaskijan kanssa.
9. Yhden omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskun sulauttaminen toiseen liikkeeseenlaskuun.
10. Kauppapoliittiset toimenpiteet.